

Uudenkaupungin Vesi liikelaitoksen talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027

Uudenkaupungin Veden johtokunta 18.09.2024 § 27
2684/02.02.00/2024

Valmistelija: vesihuoltopäällikkö Kim Westerholm
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Uudenkaupungin Vesi liikelaitoksen toiminta rahoitetaan palveluista perittävillä maksuilla. Maksut koostuvat perusmaksuista, käyttömaksuista ja uusilta liittyjiltä perittävistä liittymismaksuista. Vesihuoltolaitosten perimiä maksuja ja hinnoittelua ohjaa vesihuoltolaki. Liikelaitos ei käytä eikä se edes saa käyttää verovaroja toimintaansa ja vastaavasti vesihuoltopalveluista perittäviä maksuja ei saa käyttää muuhun kuin vesihuollon kustannusten kattamiseen.

Organisaatio

Liikelaitoksen henkilöstömäärä on vakiintunut 11 henkilöön. Liikelaitosjohtajan, käyttöinsinöörin ja toimistonhoitajan työajasta myydään 15 % Vakka-Suomen Vesi liikelaitokselle.

Kulut

Kulut ovat viime vuosina nousseet maailmantilanteen takia ja samaan aikaan myös poistojen määrä on kasvanut tehtyjen investointien seurauksena.

Liikelaitoksen käyttötalousmenot ovat aiemmalla tasolla ja ovat vuosittain vesilaitoksella noin 1,75 miljoonaa euroa ja viemärlaitoksella noin 2,4 miljoonaa euroa.

Peruspääomasta maksettava korko on aiemmin kohdistunut kirjanpidollisesti ainoastaan vesilaitokseen ja nyt se on jaettu vesi- ja viemärlaitoksen kesken. Jakoperusteet on laskettu liikelaitoksen avaavan taseen perusteella ja jako on 60 % vesilaitokselle ja 40 % viemärlaitokselle.

Liikelaitoksella on paljon kiinteitä kustannuksia, jotka pitää kattaa joka tapauksessa myynnin määrästä riippumatta. Tuotannosta riippuvia kustannuksia ovat kemikaali- ja energiakulut.

Tulot

Myytyjen kuutioiden määrä on ollut laskusuunnassa jo muutaman vuoden ajan ja varsinkin teollisuuden käyttämän raakaveden myynti on laskenut merkittävästi huippuvuosiin verrattuna. Maailman tilanteen takia teollisuuden tuotannossa on ollut laskua ja suunnitelmavuosille on arvioitu varsin maltillista raakaveden myyntiä.

Myydyissä suoritteissa on nyt otettu huomion myös sopimuskunnille ja -osuuskunnille myönnettävät alennukset. Alennukset ovat olleet

ennenkin samanlaiset, mutta niitä ei ole laskettu talousarviossa erikseen.

Näitten syitten takia Uudenkaupungin Veden perusmaksuihin sekä talousveden ja jäteveden käyttömaksuihin on suunniteltu korotuksia vuodelle 2025.

- Mittarikokoon perustuvia perusmaksuja korotetaan 10,1 %.
- Talousveden käyttömaksua korotetaan 10,3 % eli 0,16 euroa / m³ (alv 0%). Talousveden uusi hinta on 1,71 euroa / m³ (alv 0%) eli 2,15 euroa / m³ (alv 25,5%).
- Jäteveden käyttömaksua korotetaan 10,0 % eli 0,28 euroa/m³ (alv 0%). Jäteveden uusi hinta on 3,09 euroa/m³ (alv 0%) eli 3,88 euroa/m³ (alv 25,5%).

Uudet hinnat tulevat voimaan 1.1.2025.

Suunnitelluilla suoritemäärillä ja hinnankorotuksilla Uudenkaupungin Veden liikevaihdoksi muodostuisi 5.314.305 euroa vuonna 2025. Liikevaihdon kasvu verrattuna vuoden 2024 talousarvioon on noin 0,3 %.

Vuosien 2026 ja 2027 tilikaudet ovat toteutumassa myös niukasti voitollisiksi. Tähän kuitenkin voivat vaikuttaa suunnitellun lainan nosto tai nostamattomuus sekä korkotason lasku nykyistä alemmaksi. Korkotasolla on vaikutusta sekä mahdollisiin lainanhoitokuluihin että peruspääomasta maksettavaan korvaukseen.

Investoinnit

Uudenkaupungin Veden tavoitteena on rahoittaa suunnitelmakauden investoinnit kassavaroin, mutta se on varautunut tarvittaessa ottamaan 1.000.000 euroa lainaa vuonna 2025. Liikelaitoksen investoinnit ovat suunnitelmakaudella yhteensä 6.023.000 euroa.

Suunnitelmakauden investoinnit jakautuvat tasaisesti koko toimintaan, mutta kohdentuvat enimmäkseen vanhan saneeraamiseen. Sekä verkostoissa että laitoksilla on tarpeita, koska ne ovat vanhoja ja toiminnallisten riskien välttämiseksi suoritetaan saneerauksia ja toimitusvarmuuden parantamista.

Merkittävin investointi on makean veden altaan sulkuporttien saneeraus, mutta sen toteutuminen on kiinni ELY-keskuksen osallistumisesta. Siltarakenteet ovat ELY:n ja ne saneerataan yhtä aikaa sulkuporttien kanssa.

Lainat ja pääomakustannukset

Rahoitus- ja tuloslaskelmien korkomenoissa ja lyhennyksissä näkyy vuonna 2025 mahdollisesti otettavan lainan pääomakustannukset. Oletetulla korkotasolla korkokulut ovat noin 30.000 euroa vuodessa ja lainaa lyhennettäisiin vuonna 2025 noin 40.000 euroa ja vuonna 2026 noin 85.000 euroa.

Kuntalain mukaan kunnallisen liikelaitoksen on suoritettava korvaus peruspääomasta ja korvauksen määrästä päättää valtuusto. Korvauksen määrää ei ole erikseen säädetty, mutta lain perustelujen mukaan sen tulee vastata likimäärin keskimääräistä pitkäaikaisen rahoituksen hintaa kunta-alalla.

Kaupunginvaltuusto on 22.8.2022 päättänyt, että Uudenkaupungin Vesi maksaa 1.1.2023 alkaen peruspääomalle 12 kk euriboria (vuoden kesvikorko) vastaavan koron, kuitenkin aina vähintään 2 % eli vähintään 136.000 euroa vuodessa (Uudenkaupungin Veden peruspääoma on 6,8 miljoonaa euroa). Taloussuunnitelmassa euribor-tasoksi on arvioitu 2,7 %, jolloin korvaus peruspääomasta olisi 184.452 euroa vuodessa.

Yhteenveto taloudesta

Liikelaitoksen kannattavuus on suunnitelmakaudella kohtuullinen ja sillä ei ole lainaa. Mahdolliseen lainanottoon on kuitenkin varauduttu, mutta lainaa nostetaan vain, mikäli se on välttämätöntä.

Hintoihin suunnitellut korotukset ovat pakollisia ja vuonna 2025 liikevaihto kasvaa vain 0,3 % edellisestä vuodesta, mutta liikelaitos tavoittelee ns. nollatulosta. Vuonna 2025 liikevaihto kasvaa edelleen, koska perusmaksuihin on suunniteltu hinnankorotuksia myös tuleville vuosille. Lisäksi liikevaihtoon vaikuttaa mahdollinen teollisuuden tuotannon kasvu maailmantalouden notkahduksen helpottaessa.

Hinnanmuutosten taustalla vaikuttavat useat asiat:

- Myytyjen suoritekuutioiden määrä on laskenut edellisiin vuosiin verrattuna. Erityisesti raakaveden myynti on laskenut merkittävästi.
- Korvausta peruspääomasta ei maksettu aikaisemmin ollenkaan ja vuonna 2023 ja 2024 korvaus peruspääomasta on kohdistunut kirjanpidollisesti ainoastaan talousveteen. Vuodesta 2025 alkaen korvaus peruspääomasta on jaettu aiemmasta poiketen sekä vesi- että viemärlaitokselle.
- Talousarviossa on nyt otettu huomioon myös sopimuskunnille ja -osuuskunnille myönnetty alennukset sekä vesi- että jätevesipalveluista.
- Investoinnit. Tulevat investointitarpeet ovat suuret ja investointeihin tarvitaan rahaa. Investointien toteutuessa rahavarat pienenevät ja isojen investointien myötä myös poistot kasvavat ja poistot pienentävät tilikauden tulosta.

Kuluja pyritään jatkuvasti karsimaan ja tarvittaessa tuloja lisäämään. Tässä vaiheessa taloussuunnitelmaan ei ole vielä kirjattu suunniteltuja toimenpiteitä, koska ko. vuosien lukuihin vaikuttaa vielä niin moni tekijä.

Edellä mainituista syistä johtuen sekä perusmaksuihin että vesi- ja jätevesimaksuihin suunnitellaan hinnankorotusta vuodelle 2025 ja alustavasti perusmaksuihin myös vuosille 2026 ja 2027. Hinnanmuutoksista päätetään kuitenkin vuosittain talousarvion yhteydessä ja maksuja voidaan muuttaa aikaisemminkin, mikäli investointi- ja muut kustannukset ylittävät/alittavat ennakoarviot.

Toiminnalliset tavoitteet

Liikelaitokselle on määritelty vuodelle 2025 neljä toiminnallista tavoitetta. Tavoitteiden tarkoituksena on kehittää liikelaitoksen toimintaa ja varautua tulevaisuuden haasteisiin.

Esittelijä: Uudenkaupungin Vesi liikelaitoksen johtaja Kim Westerholm

Päätösehdotus: Johtokunta päättää hyväksyä liitteen mukaisen vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2027 ja päättää lähettää sen edelleen kaupunginvaltuustolle osaltaan hyväksyttäväksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.
